

SIMBOLISMUL EUROPEAN

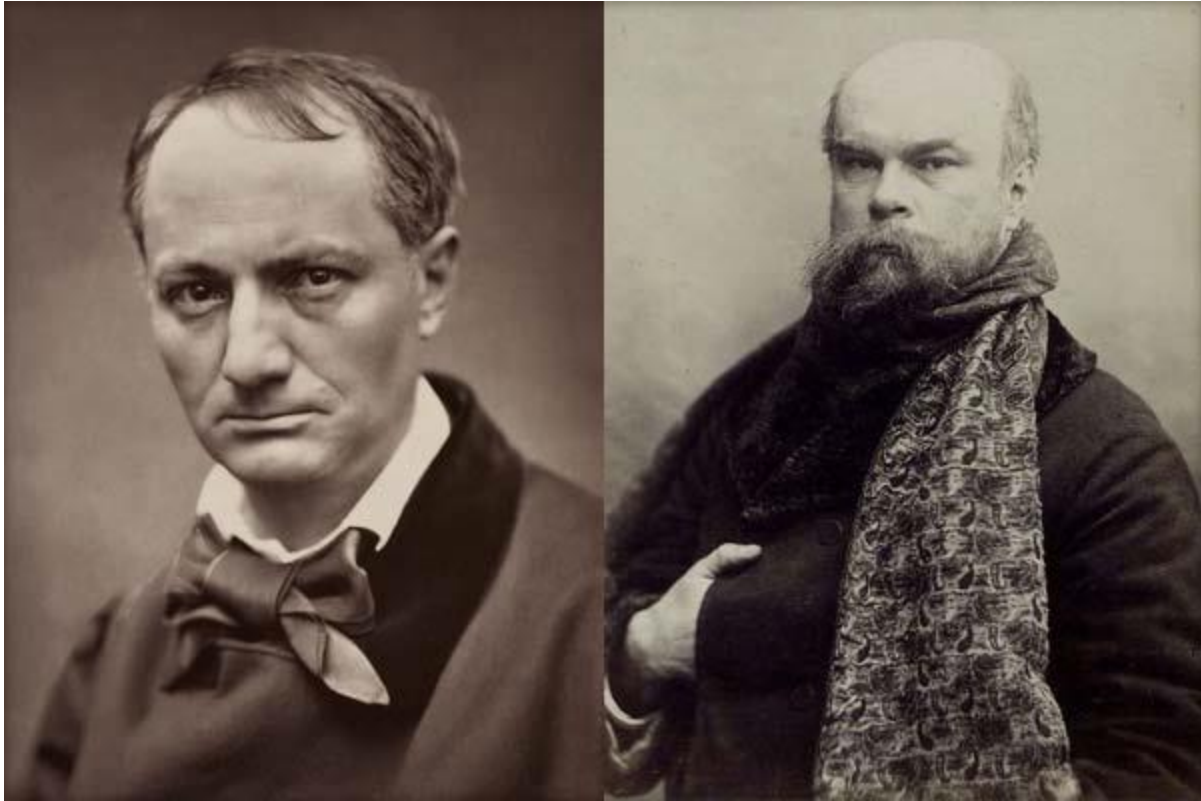
Charles Baudelaire

Charles Baudelaire (1821-1867), **poet, estetician, critic literar și de artă** francez. Considerat **precursor al poeziei moderne** alături de Novalis și de E.A. Poe.

Ca poet, se situează la confluența a trei curente literare: romantism, parnasianism, simbolism. Volumul de poeme Les Fleurs du Mal (1857,1861, Florile raului) este considerat o **sursă a simbolismului și una dintre sursele majore ale sensibilității poetice a secolului XX**; se ilustrează, într-un registru senzorial bogat, sublimat în faimoasele „corespunderi”, conștiința damnării sau tragismul condiției umane moderne, oscilând între spleen și ideal. Poemele din volum poartă amprenta poeziei moderne, prin: **depersonalizarea liricii, timpul crepuscular, estetica urâtului, creștinismul în ruină, idealitatea goală, magia limbajului, fantezia creativă, lumea citadină.**

Estetică baudelairiană – afirmarea autonomiei artei, accentuarea rolului intelectual în actul de creație, integrarea grotescului în conceptul de frumos – impune o nouă viziune asupra fenomenului poetic. Baudelaire fixează ca obiect al artei domeniul impalpabilului și al imaginarului, iar principiul imitației, al mimesisului, este pentru prima dată violent contestat.

Baudelaire atribuie poetului capacitatea de a stăpâni tainele universului prin analogie, simbol și corespondențe, viitoarele principii ale simbolismului. Trăsături ale esteticii simboliste se prefigurează în sonetul Corespunderi (1840) de Charles Baudelaire.

Paul Verlaine

Paul Verlaine (1844-1896), **poet și prozator** francez, unul dintre promotorii liricii franceze moderne, **reprezentant prestigios al simbolismului european**. Este privit de simboliștii francezi ca șef al curentului.

A avut o viață boemă, de „poet blestemat”, ce contrastează în planul creației cu **aspirația spre puritate și candoare**. Versurile de început (Poeme saturniene, 1866), cu reminiscent din parnasieni și din Baudelaire, afirmă tonul său inegalabil prin **viziunea dramatică asupra lumii**, prin **înclinația către melancolie**, prin căutarea armoniilor.

Verlaine cultivă o lirică a sentimentelor intime, a variatelor stări sufletești, într-o atmosferă crepusculară și vagă. Sunt versuri care se sustrag retoricii, de o armonie muzicală sugestivă, așa cum o demonstrează volumele sale: *Romanțe fără cuvinte* (1874), considerat

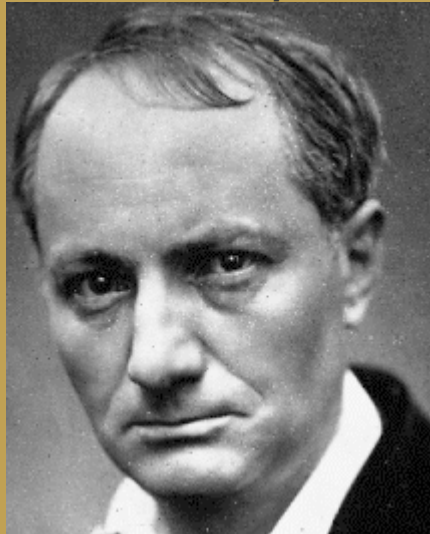
cel mai valoros, Înțelepciune (1881), Odinioară și altădată (1885), Iubire (1888), Liturghii intime (1892), Elegii (1893) etc.

El afirmă că arta înseamnă a fi absolut tu însuși și **formulează**, în versurile celebre din *Arta poetică* (1885), **notele caracteristice ale esteticii simbolismului: Muzică înainte de toate; Sucește gâtul elocinței; Nuanță, nicidecum Culoar**

Corespunderi

de Charles Baudelaire

Natura e un templu ai carui stalpi traiesc

Si scot adesea tulburi cuvinte ca-ntr-o ceata;

***Prin codri de simboluri petrece omu-n viata
Si toate-l cerceteaza cu glas prietenesc.***

***Ca niste lungi ecouri unite-n departare
Intr-un acord in care mari taine se ascund,
Ca noaptea sau lumina, adanc, fara hotare,
Parfum, culoare, sunet se-ngana si-si raspund.***

***Sunt proaspete parfumuri ca trupuri de copii
Dulci ca un ton de flaut, verzi ca niste campii
- Iar altele bogate, trufase, prihanite,***

Purtand in ele-avanturi de lucruri infinite,

*Ca moscul, ambra, smirna, tamaia care canta
Tot ce vrajeste mintea si simturile-ncanta.*

(traducere de Al. Philippide)

Interpretare

Poezia "Corespunderi" ("Correspondances") statueaza momentul afirmarii unei noi tehnici poetice, simboliste, aceea de a stabili o corespondenta intre culori si sentimente sau intre muzica si o anumita stare de spirit: "Natura e un templu ai carui stalpi traiesc/ Si scot adesea tulburi cuvinte, ca-ntr-o ceata;/ Prin codri de simboluri petrece omu-n viata/ Si toate-l cerceteaza c-un glas prietenesc." Omul isi petrece viata in mijlocul unor "paduri de simboluri", care il observa si il definesc existential. Reliefarea simbolurilor este un act de creatie poetica perfecta, prin senzatiile eufonice si sinestezice care imbina sunetele si culoarea in corespondente depline, extrem de sugestive: "Ca niste lungi ecouri unite-n departare/ intr-un acord in care mari taine se ascund,/ Ca noaptea sau lumina, adanc, fara hotare,/ Parfum, culoare, sunet se-ngana si-si raspund."

Metafora "codri de simboluri" este expresia cea mai concreta a lumii pline de mister, pe care omul modern nu o mai poate descifra. Senzatiile eufonice sunt ecouri indepartate ale acestei lumi, ca soapte ale unui univers nelamurit, ale lumii transcendente de simboluri, reflectate in universul cotidian. Senzatiile olfactive completeaza imaginea acestei lumi ascunse: "Sunt proaspete parfumuri ca trupuri de copii,/ Dulci ca un ton de flaut, verzi ca niste campii,/ - Iar altele bogate, trufase, prihanite...". incarcarea de semnificatii este maxima, senzatiile "Purtand in ele-avanturi de lucruri infinite,/ Ca moscul, ambra, smirna, tamaia, care canta/ Tot ce vrajeste mintea si simturile-ncanta."

Simbolurile trimit simtirii lirice sugestii auditive si vizuale inedite, schimbând modul de perceptie a realitatii, prin senzatiile ce creeaza starea de elevatie extrema a fiintei.